

АНАЛІЗ ВПЛИВУ МАТЕРІАЛЬНИХ МОТИВАЦІЙНИХ ФАКТРИВ НА ПРОДУКТИВНІСТЬ ПРАЦІ РОБІТНИКІВ МАШИНОБУДІВНОГО ПІДПРИЄМСТВА

студент: Панасейко Т.О.
(наук.керівник: проф. Жулавський А.Ю.)

На сьогоднішній день матеріальні мотиви є найбільш значущими при стимулюванні праці робітників будь-якого підприємства, в тому числі й машинобудівного. Питання вивчення впливу матеріальних мотиваційних факторів є досить актуальним і потребує застосування не лише теоретичних наукових розробок з питань мотивації праці, а й використання в процесі вивчення математичних методів аналізу.

Економічні мотиваційні фактори є таким, що в значній мірі впливають на продуктивність праці виробничих робітників машинобудівного підприємства, а отже результати їх ретельного вивчення та аналізу є важливою інформаційною складовою при прийнятті управлінських рішень.

Результативний рівень продуктивності праці формується під впливом цілого комплексу пов'язаних між собою матеріальних мотиваційних факторів, які діють з різною силою і з різною спрямованістю. Тому на практиці необхідно вивчати взаємозв'язки між кількома ознаками одночасно.

Одним з найбільш дієвих мотиваторів виступає винагорода за досягнуті результати. Це може бути правильно організована оплата праці, грошові премії за ініціативу, подарунки тощо.

Особливе значення при вивченні взаємозв'язків між впливом мотиваційних факторів на продуктивність праці належить багатофакторному кореляційно-регресійному аналізу. Найбільш принциповим завданням багатофакторного кореляційно-регресійного аналізу є відбір значущих факторів до кореляційної моделі.

В якості об'єкта дослідження була розглянута система матеріального стимулювання зростання продуктивності праці на машинобудівному підприємстві СП ТОВ «Флігель».

На основі аналізу стохастичної моделі залежності між виробітком та факторами матеріальної мотивації було встановлено лінійну залежність середньомісячної виробітки одного робітника (У)

від трьох факторів: середньомісячної заробітної плати одного робітника (X_1), суми виплачених премій (X_2), витрат на покращення робочого середовища (X_3) протягом місяця.

Обробка статистичних даних на ЕОМ дозволила отримати таку кореляційна залежність виробітку від вище наведених факторів:

$$y_x = 344,6722876 + 2,765451558 x_1 + 0,006405883 x_2 + 0,122835962 x_3$$

Значення множинного коефіцієнта кореляції R характеризує тісноту зв'язку між залежними та незалежними змінними і становить 96,13%.

Репрезентативність моделі перевірено за допомогою F -критерію Фішера з рівнем довіри 95%. Згідно з табличними даними $F_{\text{табл.}} = 3,13$, розрахункове значення складає 7,85, тобто $F > F_{\text{табл.}}$, що свідчить про значимість проведених розрахунків.

З аналізу бачимо, що найвагомий вплив має заробітна плата, а інші показники мають незначну вагу. Зокрема при високому рівні кореляції низький рівень впливу на зростання продуктивності праці має сума виплачених премій ($a_2 = 0,0064$). Такий результат в першу чергу зумовлений особливостями мотиваційної системи підприємства СП ТОВ «Флігель».

Основним напрямком оптимізації використання матеріальних мотиваційних факторів на підприємстві можна назвати вдосконалення відрядно-преміальної системи заробітної плати. Зміни мають бути направлені на введення в дію такої системи, яка б забезпечувала максимальне врахування внеску кожного з робітників і стимулювала прагнення працівника до зростання продуктивності праці.

Також варто звернути увагу на проблеми, пов'язані з питаннями трудової дисципліни, зокрема зменшення втрат робочого часу з вини робітників є досить вагомим фактором підвищення продуктивності праці.

Таким чином, підприємство має достатньо можливостей і засобів підвищення продуктивності праці з одночасним удосконаленням системи матеріальної мотивації робітників, що може бути предметом подальших досліджень.